
EESISTUJA LÕPPJÄRELDUSED

1. Kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Josep Borrelli ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine. Komisjoni president tutvustas komisjoni strateegilisi eesmärke aastateks 2005–2009. Riigipead ja valitsusjuhid võtsid teadmiseks ja tervitasid asjaolu, et nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel valitseb kokkulepe liidu prioriteetide suhtes, seda eriti eelseisvate aastate õigusloome osas.
2. Euroopa Ülemkogu arutas järgmiseid küsimusi:
 - I. Stabiilsuse ja kasvu pakt
 - II. Lissaboni strateegia vahekokkuvõte
 - III. Säästev areng
 - IV. Kliimamuutused
 - V. ITER
 - VI. 2005. aasta septembri ÜRO tippkohtumise ettevalmistamine
 - VII. Liibanon

o
o o

I. STABIILSUSE JA KASVU PAKT

3. Euroopa Ülemkogu toetab nõukogu (ECOFIN) poolt 20. märtsil 2005 (vt II lisa) esitatud aruannet "Stabiilsuse ja kasvu pakti parandamine" ning kiidab heaks selles esitatud järeldused ja ettepanekud. Aruanne ajakohastab ja täiendab stabiilsuse ja kasvu pakti, mis koosneb Euroopa Ülemkogu Amsterdami resolutsioonist ning nõukogu määrustest (EÜ) 1466/97 ja 1467/97. Komisjoni kutsutakse üles esitama kiiresti ettepanekud nõukogu määruste muutmiseks.

II. LISSABONI STRATEEGIA TAASKÄIVITAMINE: PARTNERLUS MAJANDUSKASVU JA TÖÖKOHTADE NIMEL

A. AJAKOHANE STRATEEGIA

4. Viis aastat pärast Lissaboni strateegia käivitamist on tulemused ebaühtlased. Vaieldamatu edu kõrval võib täheldada puudusi ja selget mahajäämist. Eesiseisvaid väljakutseid arvesse võttes tuleb hilinevad või ebatäielike reformide eest maksta kõrget hinda, mille tõestuseks on Euroopa ja tema majanduspartnerite kasvupotentsiaali vahel valitsev lõhe. Seega on vajalik kohe tegutseda.
5. Sel eesmärgil on esmatähtis Lissaboni strateegia viivitamatu taaskäivitamine ning majanduskasvule ja tööhõivele keskenduvate prioriteetide uus kindlaksmääramine. Euroopa peab uuendama oma konkurentsivõime aluseid, suurendama oma majanduskasvu potentsiaali ja tööviljakust ning tugevdama sotsiaalset sidusust, seades põhirõhu teadmiste, innovatsioonile ja inimkapitali väärtustamisele.

EESISTUJA LÖPPJÄRELDUSED

6. Nende eesmärkide saavutamiseks tuleb liidul koondada kõik liikmesriikide ja ühenduse asjakohased vahendid, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika, strateegia kolme (majanduslikku, sotsiaalsesse ja keskkonnaalasesse) dimensiooni, et nendevahelist koostoimet säästva arengu üldisel taustal paremini kasutada. Lisaks valitsustele peaksid ka kõik teised asjaomased osalised, nagu parlamendid, piirkondlikud ja kohalikud organid, tööturu osapooled ja kodanikuühiskond, olema strateegia huvirühmad ning osalema aktiivselt selle eesmärkide saavutamisel.
7. Samas peab finantsperspektiiv aastateks 2007–2013 tagama liidule piisavad vahendid liidu üldiste poliitikate, sealhulgas Lissaboni prioriteetide saavutamist toetavate poliitikate elluviimiseks. Majanduskasvu ja tööhõive nimel tehtavate jõupingutuste toetamiseks on hädavajalik usaldusväärsete makromajanduslike tingimuste olemasolu. Sellele aitavad kaasa stabiilsuse ja kasvu pakti muudatused, mis võimaldavad liikmesriikidel täielikult täita oma rolli pikaajalise majanduskasvu taashoogustamisel.
8. Euroopa Ülemkogu tervitab vahekokkuvõttega seoses esitatud komisjoni teatist "Koostöö majanduskasvu ja töökohtade nimel – Lissaboni strateegia uus algus". Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt tähtsa panuse üle, mille sellese töösse on andnud Euroopa Parlament, regioonide komitee, majandus- ja sotsiaalkomitee ning tööturu osapooled. Tuginedes tehtud ettepanekutele, palub Euroopa Ülemkogu komisjonil, nõukogul ja liikmesriikidel viivitamata taaselustada strateegia alljärgnevalt esitatud majanduskasvule ja tööhõivele keskenduvate seisukohtade põhjal.
9. Euroopa Ülemkogu tervitab tööturu osapoolte 22. märtsi kolmepoolsel tippkohtumisel väljendatud valmisolekut ning kutsub tööturu osapooli üles esitama nende vastavate pädevusalade raames ühise töökava majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks.

Lisaks julgustab ülemkogu Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteed looma liikmesriikide majandus- ja sotsiaalkomiteede ja teiste partnerorganisatsioonidega kodanikuühiskonna algatuste interaktiivse võrgustiku, mille eesmärk on soodustada Lissaboni strateegia elluviimist.

B. TAASKÄIVITAMISE KESKSED TEGEVUSSUUNAD

Teadmised ja innovatsioon – säästva majanduskasvu mootorid

10. Euroopa teadmuspõhine ala peaks võimaldama ettevõtjatel luua uusi konkurentsitingimusi, tarbijatel tarbida uusi kaupu ning teenistustel ja töötajatel omandada uusi oskusi. Sellest lähtudes on oluline arendada teadustegevust, haridust ja kõiki innovatsiooni vorme, kuna need võimaldavad muuta teadmised lisandväärtuseks ning luua rohkem ja paremaid töökohti. Eelseisvatel aastatel peaks lisaks edendama ka tõelist dialoogi teadmuspõhise ühiskonnaga otseselt seotud avaliku ja erasektori osaliste vahel.

EESISTUJA LÕPPJÄRELDUSED

11. Teadus- ja arendustegevuse vallas jäetakse alles üldeesmärk saavutada 3%-line investeringute tase koos sobiva jagunemisega era- ja riiklike investeringute vahel. Konkreetsed vahetasandid tuleb kindlaks määrata siseriiklikul tasandil. See eesmärk saavutatakse muu hulgas erainvesteringutele tehtavate maksusoodustuste, riiklike investeringute parema võimendava mõju ning teadusasutuste ja ülikoolide ajakohastatud juhtimise kaudu.
12. Teadus- ja arendustegevuse 7. raamprogramm annab uue tõuke Euroopa teadusruumile, mis on kasuks kõigile liikmesriikidele, tugevdades Euroopa koostööd, soodustades erainvesteeringuid konkurentsivõime seisukohalt otsustava tähtsusega valdkondades ning aidates vähendada tehnoloogilist mahajäämust. See programm peaks tunduvalt suurendama riiklike teadusuuringute eelarveid. Euroopa atraktiivsust teadustöötajate jaoks peaks suurendama, parandades tõhusalt nende liikuvust ja kutsealal töötamist mõjutavaid tingimusi. Selles kontekstis oleks oluline asutada Euroopa teadusnõukogu, mille eesmärk on toetada süva- ja alusuuringuid. Euroopa kosmoseprogrammiga seotud töös on võimalik kasutada selle sektori innovatsioonivõimet ning märkimisväärset potentsiaali.
13. Liikmesriigid peaksid arendama oma innovatsioonipoliitikat vastavalt nende eripäradele ning seades muu hulgas järgmised eesmärgid: seada sisse abimehhanismid innovatiivsetele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKE), sealhulgas uutele kõrgtehnoloogiaettevõtetele, edendada ühiseid teadusuuringuid ettevõtete ja ülikoolide vahel, parandada riskikapitali kättesaadavust, suunata riigihanked innovaatilistele toodetele ja teenustele, arendada partnerlust innovatsiooni edendamisel ning innovatsioonikeskusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil.
14. Ühenduse uus konkurentsivõime ja innovatsiooni programm peaks omalt poolt andma tugeva tõuke innovatsioonile kogu Euroopa Liidus, kehtestades uue rahastamismehhanismi kõrge kasvupotentsiaaliga innovatiivsetele VKEdele, täiustades ja tugevdades ettevõtete innovatsiooni tehnilise toe võrgustikku ning toetades innovatsiooni edendavate piirkondlike keskuste ja Euroopa võrgustike arengut.
15. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada ettepanek Euroopa Tehnoloogiainstituudi asutamise kohta.
16. Euroopa vajab kindlat tööstusstruktuuri kogu oma territooriumil. Aktiivse tööstuspoliitika poole saab püüelda vaid tööstusliku baasi konkurentsieeliseid edendades, nii et siseriiklikud, riikidevahelised ja Euroopa tasandi meetmed üksteist vastastikku täiendaksid. Nimetatud eesmärki täidetakse muu hulgas avaliku ja erasektori vahelisel partnerlusel põhinevate tehnoloogiliste algatuste ning selliste tehnoloogiliste platvormide loomise kaudu, mille eesmärgiks on pikaajaliste teadustööde kavade koostamine. Komisjon koostab juuniks aruande oma selleteemalise ettevalmistava töö kohta.
17. Euroopa Investeerimispangal tuleb laiendada oma struktureeritud rahastamisvahendit teadus- ja arendustegevusega seotud projektidele ning otsida koos komisjoniga uusi võimalusi, kuidas kasutada ühenduse rahalisi vahendeid EIP laenude suurendamiseks.

EESISTUJA LÖPPJÄRELDUSED

18. Esmatähtis on luua kõikehõlmav infoühiskond, mis põhineb info- ja sidetehnoloogiate (IST) laialdasel kasutamisel avalikus teenistuses, VKEdes ja kodudes. Sel eesmärgil keskendub i2010 algatus sisutööstuste arendamisele, võrkude ja info turvalisusele, teadustööle ja innovatsioonile IST valdkonnas ning lähenemisele ja koostöömisele, et luua piirideta infoala.
19. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et keskkonnapoliitika mõjutab oluliselt majanduskasvu ja tööhõivet ning ka elukvaliteeti, eelkõige ökoinnovatsiooni ja keskkonnatehnoloogiate arengu ning loodusvarade säästva majandamise kaudu, mis toovad kaasa uusi turustusvõimalusi ja uusi töökohti. Euroopa Ülemkogu rõhutab energiatõhususe tähtsust konkurentsivõime ja säästva arengu faktorina ning tervitab komisjoni kavatsust välja töötada energiatõhusust puudutav Euroopa algatus ning roheline raamat aastal 2005. Ökoinnovatsiooni ja keskkonnatehnoloogiat tuleks aktiivselt soodustada, eriti energia ja transpordi vallas, pöörates erilist tähelepanu VKEdele ning ökotehnoloogia edendamisele riigihangetes. Lisaks kasvuvõimalustele siseturul on sellel sektoril ka märkimisväärne ekspordipotentsiaal. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kiiresti rakendada ökotehnoloogiat puudutavat tegevuskava, sealhulgas konkreetsete tegevustega, millele on kindlaks määratud ettevõtjatega kooskõlastatud tähtajad. Euroopa Ülemkogu taaskinnitab, et eesmärk, mille kohaselt tuleb enne 2010. aastat peatada bioloogilise mitmekesisuse kadumine, on tähtis, ning et seda nõuet tuleks erilisel järgida ka teistes poliitikates, pidades silmas bioloogilise mitmekesisuse olulisust teatud majandussektoritele.

Atraktiivse investeerimis- ja töökeskkonnaga piirkond

20. Selleks et soodustada investeringuid ning tagada ettevõtetele ja töötajatele atraktiivsed tingimused, tuleb Euroopa Liidul arendada välja oma siseturg ja muuta oma õigusloome algatused ettevõtetele soodsamaks, samas kui ettevõtetele tuleb omakorda arendada sotsiaalset vastutustunnet. Lisaks on vaja tõhusat infrastruktuuri, mis aitaks muu hulgas lahendada puuduvate lülide probleemi, kvaliteetseid ja taskukohaseid üldhuviteenuseid ning tervislikku keskkonda, mis põhineb säästval tarbimisel ja tootmisel ning kõrgel elukvaliteedil.
21. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles andma endast kõik, et täita 2002. aasta märtsis Barcelonas võetud kohustusi, muu hulgas direktiivide ülevõtmise osas.
22. Siseturu väljakujundamiseks määras Euroopa Ülemkogu kindlaks järgnevalt nimetatud prioriteetsed valdkonnad.

Majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks ning konkurentsivõime tugevdamiseks peab teenuste siseturg olema hästitoimiv, säilitades samas Euroopa sotsiaalse mudeli. Tuginedes käimasolevale arutelule, mis näitab, et direktiivi ettepaneku praegune sõnastus ei vasta täielikult eespool nimetatud nõudmistele, palub Euroopa Ülemkogu teha õigusloome protsessi raames kõiki jõupingutusi, mis viivad kõigile seatud eesmärkidele vastava laiapõhjalise konsensuse tagamiseni.

Euroopa Ülemkogu täheldab, et tõhusatel üldist majandushuvi pakkuvatel teenustel on konkurentsivõimelises ja dünaamilises majanduskeskkonnas tähtis roll.

EESISTUJA LÕPPJÄRELDUSED

- Kemikaalide registreerimist, hindamist, kasutuse lubamist ja piiramist (REACH) käsitlevad kokkulepped peavad omavahel sobitama keskkonna- ja tervisekaitsealased kaalutlused ning Euroopa tööstuse konkurentsivõime edendamise vajaduse, pöörates erilist tähelepanu VKEdele ja nende innovatsioonivõimele.
23. Lisaks aktiivsele konkurentsipoliitikale kutsub Euroopa Ülemkogu liikmesriike üles jätkama tööd riigiabi üldise taseme alandamiseks, võttes samas siiski arvesse võimalikke turuprobleeme. Seda suunda järgides tuleb abi ümber paigutada nii, et toetataks teatud horisontaalseid eesmärke, nagu teadustegevus ja innovatsioon ning inimkapitali väärtustamine. Regionaalabi reform peaks samuti soodustama kõrgemat investeerimistaset ning võimaldama vähendada erinevusi kooskõlas Lissaboni eesmärkidega.
 24. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et ta peab õigusloome algatuste parandamist tähtsaks ning julgustab hoogsa töö jätku, nii nagu muu hulgas nähakse ette kuue eesistujariigi algatuses ja nõukogu 2005. aasta tegevuskavas, et ühel eelseisvatest Euroopa Ülemkogu kohtumistest saaks anda kõnealusele valdkonnale üldhinnangu. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni esitatud teatise ning rõhutab vajadust tegutseda selles suunas otsustavalt nii Euroopa kui siseriiklikul tasandil. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja nõukogu üles uurima halduskoormuse mõõtmise ühise meetodi küsimust eesmärgiga saavutada enne 2005. aasta lõppu asjakohane kokkulepe, mis peaks arvesse võtma 2005. aasta komisjoni pilootprojektide tulemusi. Ülemkogu kutsub komisjoni üles arendama vastavalt oma teatisele välja oma mõjude analüüsi süsteemi, töötama koos nõukoguga, et tagada kiiremad edusammud lihtsustamise osas ning tegema algatusi selleks, et julgustada kõigi selle protsessiga vahetult seotud osapoolte osalemist. Euroopa Ülemkogu rõhutab ka, et regulatiivse keskkonna parandamiseks tehtud algatused ei tohi ise muutuda halduskoormaks.
 25. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtetel on majanduskasvus ja tööhõives võtmeroll ning nad osalevad tööstusstruktuuri arengus. Liikmesriigid peaksid seega jätkama oma halduskoormuse vähendamise poliitikat, võttes kasutusele kesksed kontaktpunktid ning võimaldades juurdepääsu krediitidele, mikrokrediitidele ning muudele rahastamisviisidele ja kaasnevatele teenustele. Väga tähtis on ka, et VKEdel oleks võimalik osaleda ühenduse programmides. Komisjoni ja liikmesriike kutsutakse üles võimalikult tõhusalt kasutama VKEdele mõeldud toetusvõrgustikke. Selleks on oluline määrata kiiresti kindlaks koos tööturu osapooltega riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning, niipalju kui see on võimalik, koos kaubanduskodadega vajalikud ratsionaliseerimis- ja koostöömeetmed.
 26. Euroopa Ülemkogu julgustab Euroopa Investeerimisfondi mitmekesistama oma tegevust eelkõige innovaatiliste VKEde rahastamise suunas erainvestorite võrgustike (ingelinvestorid) ja tehnosiirde kaudu. Seda liiki tegevustele kohandatud paindlikud rahastamisvahendid tuleb kindlaks määrata koos komisjoniga. Nimetatud algatusi peab toetama ka uus ühenduse konkurentsivõimet ja innovatsiooni edendav programm.

EESISTUJA LÖPPJÄRELDUSED

27. Ühtne turg peab ka põhinema konkreetsetel siseturul, mis on vaba koostalitlusvõimega seotud ja logistilistest piirangutest. Teadmuspõhise majanduse arengu üheks eeltingimuseks on suure edastuskiirusega võrkude kasutamine piirkondades, kus ühendus on halb. Üldiselt edendavad infrastruktuuridesse tehtud investeeringud majanduskasvu ning toovad kaasa majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase vastastikuse lähenemise. Euroopa Ülemkogu rõhutab arengualgatuse ja kiiresti käivituvate programmide kontekstis prioriteetsete projektide elluviimise tähtsust transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas ning kutsub liitu ja liikmesriike üles jätkama investeeringuid ning julgustama avaliku ja erasektori vahelist partnerlust.
28. Avatud maailmamajandus pakub uusi võimalusi Euroopa majanduse kasvu, konkurentsivõime ja ümberkorraldamise ergutamiseks. Euroopa Ülemkogu teadvustab ambitsioonikale ja tasakaalustatud kokkuleppele jõudmise tähtsust Doha läbirääkimistel ning kahepoolsete ja piirkondlike vabakaubanduslepingute sõlmimise kasulikkust. Selle eesmärgi suunas liikumine nõuab jätkuvaid jõupingutusi standardite vastastikuse lähenemise tagamiseks rahvusvahelisel tasandil, kaasa arvatud intellektuaalomandit puudutavate õiguste järgimise vallas.

Majanduskasv ja tööhõive sotsiaalse sidususe edendajatena

29. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni teatist sotsiaalmeetmete kava kohta, mis aitab saavutada Lissaboni strateegia eesmärgi, tugevdades Euroopa sotsiaalset mudelit, mis põhineb täistööhõive suunas liikumisel ja suuremal sotsiaalsel sidususel.
30. Tööhõive määrade suurendamine, tööelu pikendamine koos sotsiaalkaitse süsteemide uuendamisega on parimaks võimaluseks sotsiaalkaitse praeguse taseme säilitamiseks.

Lissaboni strateegia taaskäivitamiseks tehtavate jõupingutuste raames kaalub komisjon meie sotsiaalse mudeli püsiva rahastamise tagamisega seotud küsimusi ning esitab sügisel Euroopa Ülemkogule vastava aruande.

31. Täistööhõivele, töö kvaliteedile ja tööjõu produktiivsusele ning sotsiaalsele sidususele suunatud eesmärgid peavad väljenduma selgetes ja mõõdetavates prioriteetides: muuta töö kõigile kättesaadavaks, motiveerida rohkem inimesi tööturule minema, parandada kohanemisvõimet, investeerida inimkapitali, ajakohastada sotsiaalkaitset, soodustada võrdseid võimalusi, eelkõige meeste ja naiste vahel, ning edendada sotsiaalset kaasatust.
32. Esmatähtis on motiveerida rohkem inimesi tööturule minema. See eesmärk saavutatakse, panustades aktiivsele tööhõivepoliitikale, töötamise tasuvaks muutmisele, töö- ja pereelu ühitavatele meetmetele, sealhulgas lapsehooldusteenuste parandamisele; prioriteetseks tuleb pidada ka võrdseid võimalusi, aktiivse vananemise strateegiaid, sotsiaalse integratsiooni edendamist ning deklareerimata töö muutmist seaduslikuks. Lisaks sellele tuleb majanduskasvu ja tööhõivet soodustavaid kohalikke partnerlusi edendades arendada uute töövõimaluste loomist teenustes üksikisikutele ja ettevõtetele, sotsiaalmajanduses, paikkonnakorralduses ja keskkonnakaitstes ning ka tööstuse uutes ametites.

EESISTUJA LÕPPJÄRELDUSED

33. Töökorralduse uued vormid ning suurem mitmekesisus lepingulistest suhetes, mis sobitavad paremini paindlikkuse ja turvalisuse, suurendavad töötajate ja ettevõtete kohanemisvõimelisust. Rõhk tuleb panna ka majanduses toimuvate muutuste paremale ennetamisele ja ohjamisele.
34. Inimkapital on Euroopa kõige tähtsam vara. Liikmesriigid peaksid suurendama jõupingutusi, et tõsta üldist haridustaset ning alandada kooli pooleli jätnud noorte arvu, jätkates eelkõige töökava "Haridus ja koolitus 2010" järgimist. Elukestev õpe on Lissaboni eesmärkide saavutamise vältimatuks tingimuseks, võttes arvesse hariduse kõrge kvaliteedi vajadust kõigil tasemetel. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles hoolitsema selle eest, et elukestva õppe võimalus oleks avatud kõigile nii koolides, ettevõtetes kui kodudes. Erilist tähelepanu tuleb pöörata elukestva õppe kättesaadavusele madala kvalifikatsiooniga töötajate ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtete personali puhul. Euroopa Ülemkogu kutsub sellest tulenevalt üles kiiresti vastu võtma kava, mille komisjon sellega seoses peatselt esitab. Elukestva õppe kättesaadavust tuleb lihtsustada ka tööaja korralduse, perede toetusteenuste, kutsenõustamise ning kulude uute jagamisviiside kaudu.
35. Euroopa haridusruumi tuleks arendada geograafilise ja kutsealase liikuvuse edendamise kaudu. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on tähtis levitada EUROPASS-tunnistust, võtta 2005. aastal vastu kutsekvalifikatsioonide tunnustamist käsitlev direktiiv ning luua 2006. aastal Euroopa kvalifikatsioonide raamistik.
36. Liidul ja liikmesriikidel tuleb järgida sotsiaalse kaasatuse poliitikat selle mitmetahulise lähenemisega, keskendudes sihtgruppidele, nagu vaesuses elavad lapsed.
37. Pideva ja säästva majanduskasvu juurde tagasijõudmine toimub dünaamilisema rahvastikuarengu, parema sotsiaalse ja tööalase integratsiooni ning Euroopa noortes oleva inimpotentsiaali suurema väärtustamise kaudu. Sel eesmärgil võttis Euroopa Ülemkogu vastu I lisas toodud Euroopa noortepakti, mis on üheks Lissaboni eesmärkide elluviimist toetavatest vahenditest.

C. HALDAMISE PARANDAMINE

38. Oluline on, et ELi ja liikmesriikide tegevus annaks majanduskasvu ja tööhõivesse suurema ja konkreetsema panuse. Sellest tulenevalt seatakse sisse lihtsustatud kord. Selle eesmärk on kolmeosaline: hõlbustada prioriteetide kindlakstegemist, säilitades samas strateegia üldise tasakaalu ja selle erinevate koostisosade vahelise koostoime; parandada nimetatud prioriteetide kohapealset rakendamist liikmesriikide suurema kaasamise abil; täiustada järelevalvesüsteemi, et saada selgem ülevaade strateegia siseriiklikust rakendamisest.
39. Kõnealune kolmeaastasel tsükliil põhinev uus lähenemine, mis algab käesoleval aastal ning mida tuleb uuendada 2008. aastal, sisaldab järgmiseid etappe:
 - a) Tsükli lähtepunktiks saab komisjoni ülevaatlik dokument ("strateegiline aruanne"). Nimetatud aruannet uurivad asjakohased nõukogu koosseisud ja seda arutatakse Euroopa Ülemkogu kevadisel istungil, kus kehtestatakse strateegia majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast mõõdet käsitlevad poliitilised suunised.

EESISTUJA LÖPPJÄRELDUSED

- b) Vastavalt asutamislepingu artiklites 99 ja 128 sätestatud korrale ning Euroopa Ülemkogu järelduste alusel võtab nõukogu vastu kaheosalised "ühised suunised": majanduspoliitika üldsuunised ja tööhõivesuunised. Majanduspoliitika koordineerimise peamise vahendina peaksid majanduspoliitika üldsuunised jätkuvalt hõlmama kogu makro- ja mikromajanduspoliitika ulatust ning tööhõivepoliitikat sellisel määral, kuivõrd see mõjutab majanduspoliitikat. Majanduspoliitika üldsuunised tagavad strateegia kolme mõõte vahelise üldise kooskõla.
- c) "Ühiste suuniste" alusel
- koostavad liikmesriigid oma vastutusel "siseriiklikud reformiprogrammid", mis vastavad nende liikmesriikide vajadustele ja olukorrale. Nimetatud programmide koostamisel konsulteeritakse kõigi sidusrühmadega siseriiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas parlamentaarsete organitega, vastavalt igas liikmesriigis kehtivale korrale. Nimetatud programmides võetakse arvesse siseriiklike poliitikatsükleid ning need võidakse olukorra muutumisel läbi vaadata. Liikmesriigid parandavad oma siseriiklikku kooskõlastamist, nimetades vajadusel ametisse Lissaboni strateegia siseriikliku koordinaatori;
 - esitab komisjon omalt poolt siseriiklikele programmidele lisaks "ühenduse Lissaboni programmi", mis hõlmab kõiki ühenduse tasandil majanduskasvu ja tööhõive huvides võetavaid meetmeid, võttes arvesse poliitikate lähenemise vajadust.
- d) Aruanded Lissaboni strateegia elluviimise kohta, mida liikmesriigid igal aastal komisjonile esitavad – sealhulgas avatud koordinatsiooni meetodi kohaldamise kohta – koondatakse nüüdsest ühte dokumenti, mis eristab selgelt erinevaid tegevusvaldkondi ja toob välja kõik meetmed, mis eelneva 12 kuu jooksul on siseriiklike programmide rakendamiseks võetud; esimene selline dokument esitatakse 2006. aasta sügisel.
- e) Komisjon esitab igal aastal aruande strateegia kolme tegevusvaldkonna rakendamise kohta. Komisjoni hinnangu alusel vaatab Euroopa Ülemkogu igal kevadel üle tehtud edusammud ja võtab vastu otsuse "ühiste suuniste" vajalike kohanduste kohta.
- f) Majanduspoliitika üldsuuniste suhtes kohaldatakse olemasolevaid mitmepoolse järelevalve mehhanisme.
40. Iga tsükli kolmanda aasta lõpus uuendatakse "ühiseid suuniseid", "siseriiklike reformiprogramme" ja "ühenduse Lissaboni programmi" vastavalt eespool kirjeldatud korrale, võttes aluseks komisjoni strateegilise aruande, mis põhineb eelneva kolme aasta jooksul tehtud edusammude üldhinnangul.
41. Eespool kirjeldatud tsükkel algab 2005. aasta aprillis, kui komisjon esitab käesolevate järelduste alusel koostatud ühised suunised. Liikmesriikidel palutakse koostada oma siseriiklikud programmid 2005. aasta sügisel.

III. SÄÄSTEV ARENG

42. Lissaboni strateegia taaskäivitamisega seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu veel kord, et Lissaboni strateegiat tuleks vaadelda säästva arengu nõude laiemas kontekstis, mille kohaselt ei tohiks praeguseid vajadusi täites ohustada tulevaste põlvkondade suutelisust enda vajadusi täita. Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et võtab säästva arengu juhtpõhimõtteid käsitleva deklaratsiooni vastu oma järgmisel kohtumisel 2005. aasta juunis; nimetatud deklaratsioon saab aluseks Euroopa Ülemkogu Göteborgi kohtumisel 2001. aastal vastu võetud säästva arengu strateegia uuendamisele. Kõnealune eesmärke, näitajaid ja tõhusaid järelevahtemenetlusi sisaldav uus, täielikum ja ambitsioonikam strateegia peaks rajanema pikaajalisel positiivsel nägemusel ning hõlmama täielikult nii sisemisi kui ka väliseid mõõtmeid. Uus strateegia võetakse vastu 2005. aasta lõpuks. Komisjon esitab õigeaegselt asjakohased ettepanekud.

IV. KLIIMAMUUTUSED

43. Euroopa Ülemkogu tunnistab, et kliimamuutustel on tõenäoliselt suured negatiivsed ülemaailmsed keskkonnaalased, majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed. Ülemkogu kinnitab, et saavutamaks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni põhilist eesmärki, ei tohiks maakera keskmise pinnatemperatuuri tõus aastas ületada 2°C võrreldes industriaalajastule eelnenud ajajärgu temperatuuriga.

44. Euroopa Ülemkogu märgib sügava rahuloluga, et Kyoto protokoll on jõustunud. Selles osas soovib ta eriti õnnitleda Venemaa Föderatsiooni protokolliga ratifitseerimise puhul.

45. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni teatist "Edukas võitlus globaalse kliimamuutuse vastu" ("*Winning the battle against global climate change*") ja kutsub komisjoni üles jätkama CO₂ vähendamise strateegiate kulutõhususe analüüsi.

46. Euroopa Ülemkogu rõhutab ELi kindlat soovi hoogustada rahvusvahelisi läbirääkimisi. Sel eesmärgil tuleks:

- uurida võimalusi 2012. aasta järgse korra kehtestamiseks ÜRO kliimamuutuste protsessi kontekstis, tagades võimalikult suure koostöö kõikide riikide vahel ning nende osalemise tõhusas ja asjakohases rahvusvahelises tegevuses;
- arendada ELi keskmise pikkusega ja pikaajalist strateegiat kliimamuutuste vastu võitlemiseks kooskõlas 2°C eesmärgi saavutamiseks. Võttes arvesse heitkoguste ülemaailmse vähendamise nõutavat ulatust, tuleb kõikidel riikidel teha eelseisvatel kümnenditel ühiseid jõupingutusi kooskõlas nende ühise, kuid diferentseeritud vastutuse ja vastavate võimalustega, kusjuures kõiki majanduslikult arenenud riike kutsutakse üles tunduvalt suurendama oma pingutusi heitkoguste vähendamisel. Ilma et see piiraks uusi lähenemisi asjaosaliste vaheliseks diferentseerimiseks tulevases õiglas ja

EESISTUJA LÖPPJÄRELDUSED

paindlikus raamistikus, loodab EL uurida koos teiste asjaosalistega strateegiaid heitkoguste vähendamiseks vajalikus ulatuses ning on veendumusel, et siinkohal tuleks arenenud majandusega riikide puhul kaaluda heitkoguste vähendamist 2020. aastaks 15–30% võrreldes Kyoto protokollis kavandatud ning edaspidi vastavalt nõukogu (keskkond) vastuvõetud järeldustele. Nimetatud heitkoguste vähendamise määrasid tuleb vaadelda eesmärgi saavutamise nimel tulevikus tehtava töö, sealhulgas kulude ja tulude valguses. Samuti tuleks tähelepanu pöörata suure energiatarbimisega riikide, sealhulgas tärkava majandusega riikide ja arengumaade, tõhusa kaasamise moodustele.

- edendada heitkoguste vähendamist võimaldavaid kulutõhusaid meetmeid.

Euroopa Ülemkogu käsitleb seda küsimust korrapäraselt.

V. ITER

47. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust alustada 2005. aasta lõpuks rahvusvahelise katsetermotuumareaktori ehitamist Euroopas ning kutsub komisjoni üles andma selle eesmärgi saavutamisel oma parima, eeskätt finaliseerides rahvusvahelise lepingu 2005. aasta juuliks.

VI. 2005. AASTA SEPTEMBRI ÜRO TIPPKOHTUMISE ETTEVALMISTAMINE

48. Euroopa Ülemkogu tervitab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri 21. märtsil 2005 esitatud aruannet "Suuremas vabaduses – areng, turvalisus ja inimõigused kõigile", mis on tähtis panus 2000. aastal vastuvõetud aastatuhande deklaratsiooni ning ÜRO tähtsamate konverentside ja tippkohtumiste järelemeetmeid käsitleva ÜRO 2005. aasta septembri tippkohtumise ettevalmistamisse. Euroopa Ülemkogu taaskinnitab liidu kindlat otsust etendada olulist rolli ÜROs üldiselt ning eriti nimetatud tippkohtumise ettevalmistamisel. Euroopa Liidu kindlaks eesmärgiks on, et selle protsessi tulemusena sõnastataks ühised vastused suurtele arengu, turvalisuse ja inimõigustega seotud probleemidele.
49. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja nõukogu üles kiirendama oma tööd, eelkõige arengupoliitika erinevate osade puhul, eesmärgiga töötada lõplikult välja meie seisukohad erinevate küsimuste suhtes ning võimaldada Euroopa Liidul eelseisvatel aruteludel aktiivselt osaleda.

Euroopa Ülemkogu rõhutas Aafrika erilist tähtsust 2005. aastal. Ta tervitab komisjoni kavatsust esitada kiiresti ettepanekuid, mille eesmärk on anda oluline panus aastatuhande arengueesmärkide läbivaatamisse ning tugevdada Euroopa Liidu toetust Aafrika kontinendile. Ülemkogu võttis sellega seoses samuti teadmiseks Aafrika komisjoni hiljutise aruande.

50. Euroopa Ülemkogu väljendab soovi, et liiduga struktureeritud suhteid omavate riikide gruppide ja riikidega peetava dialoogi protsess jätkuks ning et seda kiirendataks kõigil tasanditel eesmärgiga soodustada seisukohtade lähenemist, et jõuda 2005. aasta septembris toimuval tippkohtumisel ambitsioonikate ja tasakaalustatud tulemusteni.

EESISTUJA LÕPPJÄRELDUSED

VII. LIIBANON

51. Euroopa Ülemkogu toetab nõukogu poolt 16. märtsil 2005 vastu võetud järeldusi Liibanoni kohta. Ülemkogu kinnitab taas, et toetab suveräänset, sõltumatut ja demokraatlikku Liibanoni. Ülemkogu meenutab ÜRO julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1559 tähtsust ja väljendab oma täielikku toetust ÜRO peasekretäri eriesindaja tegevusele.
52. Euroopa Ülemkogu kutsub Süüriat üles viivitamata ellu viima president Bashar al-Assadi 12. märtsil 2005 antud lubaduse viia Liibanonist välja kõik Süüria väed ja luureteenistused. Vägede väljaviimine peab olema täielik ja see tuleb läbi viia täpse ajakava kohaselt.
53. Euroopa Ülemkogu loodab, et uus valitsus moodustatakse lähiajal ja et see tegutseb kõigi liibanonlaste huvides. See valitsus peab olema suuteline korraldama õigeaegselt vabad, õiglased ja läbipaistvad valimised kooskõlas Liibanoni põhiseadusega ja ilma välise sekkumiseta. Euroopa Liit jälgib tähelepanelikult valimisprotsessi ja on valmis oma abi pakkuma.

Euroopa noortepakt

Euroopa rahvastiku vananemise kontekstis peab Euroopa Ülemkogu vajalikuks luua noorte eurooplaste heaks poliitikate ja meetmete kogum, mis on täielikult Lissaboni strateegia osaks. Noortepakti eesmärgiks on parandada noorte eurooplaste haridust, koolitust, liikuvust, tööhõivet ja sotsiaalset kaasamist, ühtlasi hõlbustades töö- ja pereelu ühitamist. Pakt peaks tagama nendes valdkondades võetavate algatuste üldise sidususe ja olema lähtepunktiks tugevale ja kestvale liikumisele noorte heaks. Selle edukus eeldab kõigi asjaosaliste, eelkõige siseriiklike, piirkondlike ja kohalike noorteorganisatsioonide, aga ka Euroopa Noortefoorumi, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning tööturu osapoolte kaasamist.

Euroopa Ülemkogu kutsub liitu ja liikmesriike üles oma pädevuse piires ja eelkõige Euroopa tööhõivestrateegia ja sotsiaalse kaasamise strateegia raames juhinduma järgmistest tegevussuunistest:

Tööhõive, integratsioon ja sotsiaalolude parandamine

- jälgida erilise tähelepanuga noorte järjepideva tööturule integreerimise poliitikat tööhõive alase vastastikuse õppimise programmi kontekstis;
- seada eesmärgiks noorte tööhõive suurenemine;
- eelistada vastavalt siseriikliku sotsiaalse kaasamise poliitikale kõige vähem kaitstud, eriti vaesuses elavate noorte olukorra parandamist, samuti koolisüsteemist väljalangemist takistavaid algatusi;
- kutsuda tööandjaid ja ettevõtteid üles ilmutama sotsiaalset vastutustunnet noorte tööhõive valdkonnas;
- julgustada noori arendama ettevõtlust ja soodustada noorte ettevõtjate tekkimist;

Haridus, koolitus ja liikuvus

- tagada, et teadmised vastaksid teadmuspõhise majanduse vajadustele ning soodustada selleks ühise põhioskuste kogumi arendamist; keskenduda selles kontekstis eelkõige koolisüsteemist varase väljalangemise probleemile;
- suurendada tudengite võimalusi minna mõneks ajaks õppima teise liikmesriiki;
- julgustada noorte liikuvust, kõrvaldades takistused praktikantide, vabatahtlike, töötajate ja nende perede jaoks;
- tugevdada teadustöötajate jaoks Marie Curie programmi raames käimasolevaid algatusi;

- arendada liikmesriikide vahel tihedamat koostööd kutsealaste kvalifikatsioonide läbipaistvuse ja võrreldavuse alal ning mitteformaalse hariduse ja vabahariduse tunnustamist.

Tööelu ning era- ja pereelu ühitamine

- soodustada töö- ja pereelu ühitamist, jagades ülesanded osapoolte vahel eelkõige lapsehoidmisvõimaluste laiendamise ja töökorralduse uuenduslike vormide arendamise kaudu;
- uurida võimalikke lapsesõbralikke poliitikaid, tuginedes aruteludele demograafilisi muutusi käsitleva komisjoni rohelise raamatu üle.

**Stabiilsuse ja kasvu pakti
parandamine****- Nõukogu aruanne Euroopa Ülemkogule -**

Käesolev aruanne esitab vastavalt asutamislepingu artiklile 99 ettepanekuid stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise tugevdamiseks ja selgitamiseks, eesmärgiga parandada majanduspoliitika kooskõlastamist ja järelevalvet ning hoiduda asutamislepingu artikli 104 lõike 1 kohaselt ülemäärasest eelarve puudujäägist.

Nõukogu kinnitab, et asutamislepingu artiklitele 99 ja 104 tuginev stabiilsuse ja kasvu pakt on majandus- ja rahaliidu makromajandusliku raamistiku oluline osa. Stabiilsuse ja kasvu pakt taotleb, et liikmesriigid kooskõlastaksid enda eelarvepoliitikat ja hoiduksid ülemäärasest eelarvepuudujäägist ning annab sellega panuse Euroopa Liidus makromajandusliku stabiilsuse saavutamiseks ja etendab võtmerolli madala inflatsiooni ja madalate intressimäärade kindlustamisel, mis on püsiva majanduskasvu ning tööhõive olulisteks eeldusteks.

Nõukogu meenutab deklaratsiooni artikli III-184 kohta (lisatud põhiseaduse lõppaktile), mis taaskinnitas Euroopa Ülemkogu pühendumust Lissaboni strateegia eesmärkide - töökohtade loomine, struktuurireformid ja sotsiaalne kaasatus - saavutamiseks ning mis eelarvepoliitika osas kinnitas: "Liidu eesmärk on tasakaalustatud majanduskasv ja hindade stabiilsus. Majandus- ja eelarvepoliitikad peavad seega seadma õiged prioriteedid majandusreformide, innovatsiooni, konkurentsivõime ja erainvesteeringute ning -tarbimise suurenemise suunas aeglase majanduskasvu perioodidel. Viimast tuleb silmas pidada eelarveliste otsuste tegemisel riiklikul ja liidu tasandil, eelkõige riigitulude ja -kulude ümberstruktureerimise kaudu, samal ajal eelarvedistsipliini järgides kooskõlas põhiseaduse ning stabiilsuse ja kasvu paktiga."

Pakti kaks keskset suhtarvu - puudujäägi suhe SKTsse, mis on 3%, ning riigivõla suhe SKTsse, mis on 60% - on oma tähtsust tõestanud ja on jätkuvalt mitmepoolse järelevalve keskmes. Euroopa Ülemkogu pööras oma 2004. aasta juuni kohtumisel siiski tähelepanu stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise tugevdamise ja selgitamise vajadusele, et suurendada läbipaistvust ja riiklikku lõppvastutust ELi fiskaalraamistiku rakendamisel ning et tõhustada selle reeglite ja sätete täitmist.

Pakti tuleb kõigis riikides kohaldada õiglasel ja sobival viisil ning see peab olema avalikkusele arusaadav. Nõukogu taaskinnitab, et reeglipõhine süsteem on kohustuste täitmise ja kõikide liikmesriikide võrdse kohtlemise kõige paremaks tagatiseks. Pakti tugevdamiseks ja selguse loomiseks on oluline tagada suurema majandusotsuste vastuvõtmise vabaduse ning eelarvepoliitika järelevalve ja kooskõlastamise diskretsioonimäära vaheline sobiv tasakaal ning et reeglitel põhinev raamistik oleks lihtne, läbipaistev ja täidetav.

LISAD

Tugev ühine raamistik rõhuasetusega eeskirjade majanduslikele printsiipidele võimaldaks siiski paremini arvestada majanduslike erinevustega 25st riigist koosnevas Euroopa Liidus, mida iseloomustab märkimisväärne heterogeensus ja mitmekesisus, mida tõendab ka viieaastane majandus- ja rahaliidu kogemus. Eesmärgiks on seega olemasoleva majandusliku raamistiku tugevdamine ning selle usaldusväärsuse ja täidetavuse suurendamine. Eesmärgiks ei ole muuta olemasolevaid reegleid jäigemaks või paindlikumaks, vaid eelkõige muuta need veelgi tõhusamaks.

Selle põhjal on reformi eesmärgiks paremini reageerida seni esinenud puudujääkidele, suurendades rõhuasetust majandusarengule ja suurendades keskendumist riigi rahanduse stabiilsuse kaitsmisele. ELi majandusjuhtimise vahendeid tuleb omavahel paremini siduda, et tõhustada fiskaalpoliitika panust majanduskasvu edendamiseks ning et toetada edasiliikumist Lissaboni strateegia elluviimise suunas.

Pärast komisjoni 3. septembri 2004. aasta teatist "Majandusjuhtimise tugevdamine ning selgitused stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise kohta" on nõukogu teinud tööd eesmärgiga esitada stabiilsuse ja kasvu pakti reformimiseks konkreetsed ettepanekud.

Nõukogu tuvastas stabiilsuse ja kasvu pakti sätete läbivaatamisel peamiselt viis valdkonda, kus võib teha parandusi:

- i) eelarvereeeglite majanduslikku põhjendatuse tõhustamine, et suurendada nende usaldusväärsust ja omaksvõetavust;
- ii) riiklike poliitikakujundajate lõppvastutuse suurendamine;
- iii) keskmisest suurema majanduskasvu perioodide tõhusam kasutamine eelarve konsolideerimiseks, et vältida protsüklilist poliitikat;
- iv) nõukogu soovitude suurem arvessevõtmine keskmisest väiksematel majanduskasvu perioodidel;
- v) eelarveseisundi järelevalves piisava tähelepanu pööramine riigivõlale ja jätkusuutlikkusele.

Nõukogu võttis stabiilsuse ja kasvu pakti reformimise ettepanekuid tehes vajalikul määral arvesse vajadust tõhustada fiskaalraamistiku haldamist ja riiklikku lõppvastutust, tugevdada pakti majanduslikku raamistikku ja tõhusust nii selle ennetavates kui korrektiivsetes aspektides, kindlustada riigi rahanduse pikaajaline stabiilsus, edendada majanduskasvu ning vältida tulevastele põlvkondadele põhjendamatut koormuse tekitamist.

Nõukogu kinnitab kooskõlas majanduspoliitika kooskõlastamist käsitleva Luksemburgi resolutsiooniga, et fiskaalpoliitika tõhustatud kooskõlastamine peab järgima asutamislepingu sätestatud subsidiaarsuspõhimõtet ning austama riikide valitsuste õigust nende struktuuri- ja eelarvepoliitika kindlaksmääramisel, samaaegselt järgides asutamislepingu ning stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid.

Ministrid osutavad käesolevas aruandes muudatustele õigusaktides, mis on vajalikud, et muuta nende stabiilsuse ja kasvu pakti reformi käsitlevad seisukohad kasutuskõlblikuks. Ministrid kavatsesid teha võimalikult vähe muudatusi ja ootavad nende seisukohti jõustavaid komisjoni ettepanekuid.

1. Haldamise tõhustamine

Nõukogu leiab, et Euroopa Liidu fiskaalraamistiku legitiimsuse suurendamiseks ning selle eesmärkide ja institutsioonilise korralduse toetuse tugevdamiseks peavad liikmesriigid, komisjon ja nõukogu, vältides mis tahes tegelemist küsimustega, mis kuuluvad teiste institutsioonide pädevusse, täitma oma asjaomased kohustused, eelkõige:

- 1) Komisjon ja nõukogu austavad liikmesriikide kohustust rakendada nende valitud poliitikat asutamislepingu määratud piirides, eelkõige artiklites 99 ja 104 määratud piirides, samas kui liikmesriigid peavad järgima nõukogu esitatud soovitusi;
- 2) Komisjon peab oma algatusõigust õigeaegselt teostama ja tõhusalt eeskirju kohaldama, samas kui nõukogu ja liikmesriigid austavad komisjoni kohustusi asutamislepingu järelevalvajana ja tema töökorda;
- 3) Nõukogu peab oma diskretsioonimäära vastutustundlikult teostama, samas kui liikmesriigid ja komisjon austavad nõukogu vastutust Euroopa Liidus majanduspoliitika kooskõlastamise eest ning tema rolli majandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamisel;
- 4) Liikmesriigid, nõukogu ja komisjon peaksid taaskinnitama enda pühendumust asutamislepingu ning stabiilsuse ja kasvu pakti tõhusale ja õigeaegsele rakendamisele vastastikuse toetuse ja surve kaudu ning pakti sätete õiguskindluse ja tõhususe tagamisele majandus- ja fiskaaljärelevalve valdkonnas tiheda ja konstruktiivse koostöö tegemise kaudu.

Nõukogu rõhutab fiskaalraamistiku haldamise tõhustamise ja riikliku lõppvastutuse tugevdamise olulisust järgnevalt esitatavate ettepanekute abil.

1.1. Koostöö ja kommunikatsioon

Nõukogu, komisjon ja liikmesriigid peaksid asutamislepingut ning stabiilsuse ja kasvu pakti kohaldama tõhusalt ja õigeaegselt. Mainitud osapooled peaksid majandus- ja fiskaaljärelevalve valdkonnas tegutsema tihedas ja konstruktiivses koostöös, et tagada pakti sätete õiguskindlus ja tõhusus.

Läbipaistvuse ja vastutustundlikkuse põhimõtet arvestades tuleks pöörata asjakohast tähelepanu institutsioonidevahelisele täielikule ja õigeaegsele kommunikatsioonile ning avalikkusele suunatud kommunikatsioonile. Eelkõige peaksid nõukogu, komisjon ja liikmesriigid otsekohese ja konfidentsiaalse mõtetevahetuse õhutamiseks kohustuma kõigil eelarveseisundi jälgimise ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse etappidel vahetama elteavet enda kavatsustest, ilma et see piiraks nende asjaomaseid õigusi.

1.2. Vastastikuse toetuse tõhustamine ja vastastikuse surve kohaldamine

Nõukogu on nõus, et vastastikuse toetuse ja surve tõhususe suurendamine on reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti lahutamatu osa. Nõukogu ja komisjon peaksid kohustuma oma seisukohti ja otsuseid põhjendama ja avalikustama kõigil pakti menetluse asjaomastel etappidel.

Euroala tasandil tuleks vastastikust toetust ja survet teostada eurogrupis asetleidva kooskõlastamise raamistikus ning see peaks tuginema riikide eelarvesituatsiooni ja euroalale kui tervikule avaldatava mõju horisontaalsele hindamisele. Selline hindamine tuleks läbi viia vähemalt üks kord aastas enne suve.

1.3. Täiendavad riiklikud eelarvereglid ja institutsioonid

Nõukogu on nõus, et riiklikud eelarvereglid peaksid täiendama liikmesriikide poolt stabiilsuse ja kasvu pakti raames võetud kohustusi. Et riiklikud eelarvereglid saaksid toetada stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärke, tuleks neis ka Euroopa Liidu tasandil tõsta motivatsiooni ja kõrvaldada motivatsiooni pärssivad tegurid. Sellega seoses juhib nõukogu tähelepanu negatiivsetele ajenditele, mis tulenevad teatud ESA95 arvepidamise ja statistiliste eeskirjade poolt fiskaalraamistikule avaldatavast mõjust.

Kehtivate riiklike eelarvereglite (kulutusi käsitlevad reeglid jne) rakendamist võib stabiilsus- ja lähenemisprogrammide raames ettevaatlikult ja Euroopa Liidu eelarvereglite järgimise seisukohalt vajalikus ulatuses arutada, kuivõrd liikmesriigid on Euroopa tasandil kohustunud viimaseid austama ning Euroopa Liidu eelarvereglite järgimine on stabiilsus- ja lähenemisprogrammide hindamise keskmes.

Nõukogu leiab, et riiklikud haldamiskorraldused peaksid Euroopa Liidu raamistikku täiendama. Riiklikud institutsioonid võiksid eelarvejärelevalve osas etendada tähtsamat osa, et tugevdada riiklikku lõppvastutust, tõhustada riikliku avaliku arvamuse kaasamise abil eelarve täitmist ja täiendada Euroopa Liidu tasandil majandus- ja poliitikaanalüüsi.

1.4. Stabiilsusprogramm ja seadusandlik kogu

Nõukogu kutsub liikmesriike üles, kui nad peale uue valitsuse ametisse astumist valmistavad ette oma esimese stabiilsus- ja lähenemisprogrammi ajakohastamist, olla järjepidev stabiilsus- ja lähenemisprogrammi eelmise ajakohastamise alusel nõukogu poolt kinnitatud eelarvesihtmärkide suhtes ja - kõiki seadusandlikke kogusid silmas pidades - anda informatsiooni vahendite ja võimaluste kohta, mida nad kavatsevad eelarvestrateegia koostamisel kasutada kõnealuste sihtmärkide saavutamiseks.

1.5. Liikmesriikide parlamentide kaasamine

Nõukogu kutsub liikmesriikide valitsusi üles esitama oma parlamentidele stabiilsus- ja lähenemisprogrammid ja nende kohta esitatud nõukogu arvamused. Liikmesriikide parlamendid võivad avaldada soovi arutada soovitustest tulenevaid meetmeid varajase hoiatamise ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kontekstis.

1.6. Usaldusväärsed makromajanduslikud prognoosid

Nõukogu tunnustab, et tähtis on eelarveprognooside põhinemine realistlikel ja ettevaatlikel makromajanduslikel prognoosidel. Nõukogu tunnustab ka komisjoni prognoosi võimalikku olulist panust majandus- ja fiskaalpoliitika kooskõlastamisel.

Oma makromajanduslikes ja eelarveprognoosides tuleks liikmesriikidel, eelkõige euroalasse kuuluvatel liikmesriikidel ja vahetuskursimehhanismiga (ERM II) ühinenud liikmesriikidel, kasutada "ühiseid välisprognoose", kui need on komisjoni poolt õigeaegselt esitatud. Liikmesriigid võivad oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammid koostada oma prognooside alusel. Riiklike prognooside ja komisjoni prognooside erinevust tuleks siiski mingil määral selgitada. *A posteriori* prognooside vigade hindamisel viidatakse nimetatud selgitustele.

Prognoosimisvigade vältimatuse tõttu tuleks stabiilsus- ja lähenemisprogrammides suuremat tähelepanu pöörata igakülgse tundlikkusanalüüsi tegemisele ja/või alternatiivsete stsenaariumite arendamisele, et võimaldada komisjonil ja nõukogul kaaluda kõiki erinevaid võimalikke fiskaaltulemusi.

1.7. Statistiline haldamine

Nõukogu on nõus, et fiskaalraamistiku rakendamine ja selle usaldusväärsus tugineb oluliselt fiskaalstatistika kvaliteedil, usaldusväärsusel ja õigeaegsusel. Usaldusväärne ja õigeaegne statistika pole oluline üksnes valitsuse eelarvepositsiooni hindamiseks; sellise statistika täielik läbipaistvus lubab ka rahaturgudel paremini hinnata erinevate liikmesriikide krediitvõimet, pakkudes tähtsat märguandefunktsiooni poliitiliste vigade korral.

Keskseks küsimuseks jääb piisavate tegevuste, vahendite ja suutlikkuste tagamine, et koostada kõrgekvaliteedilist statistikat siseriiklikul ja Euroopa tasandil, et tagada siseriiklike statistikaametite ja Eurostati sõltumatus, terviklikkus ja vastutus. Peale selle tuleb keskenduda Eurostati operatiivse tegutsemisvõime, järelevalvevõimekuse, sõltumatuse ja vastutuse arendamisele. Komisjon ja nõukogu tegelevad 2005. aasta jooksul Euroopa statistikasüsteemi haldamise parandamisega.

Liikmesriigid ja Euroopa Liidu institutsioonid peaks kinnitama, et nad kohustuvad koostama kõrgekvaliteedilist ja usaldusväärset eelarvestatistikat ning tagama vastastikuse koostöö selle eesmärgi saavutamiseks. Liikmesriigi suhtes tuleks kaaluda sanktsioonide rakendamist, kui rikutakse valitsusepoolsete andmete nõuetekohase teatamise kohustusi.

2. Ennetavate meetmete tõhustamine

Valitseb laialdane üksmeel selle suhtes, et keskmisest kiirema majanduskasvu perioode tuleks kasutada eelarve konsolideerimiseks, et vältida tsükliisoodumuslikku poliitikat. Hiljutine suutatus saavutada "tasakaalulähedase või ülejäägilise" eelarveseisundi eesmärk keskpikal perioodil kutsub üles tõhustama stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavaid meetmeid; selleks kohustuvad liikmesriigid taas võtma kasutusele vajalikke eelarvemeetmed, et läheneda sellele eesmärgile ja seda austada.

2.1. Eelarveseisundi keskpika perioodi eesmärgi määratlus

Stabiilsuse ja kasvu pakt sätestab liikmesriikide kohustuse kinni pidada "tasakaalulähedase või ülejäägilise" (CTBOIS) eelarveseisundi keskpika perioodi eesmärgist (MTO).

Kahekümne viiest liikmesriigist koosneva Euroopa Liidu suurenenud majandusliku ja eelarvelise ebahütluse tõttu nõustub nõukogu, et erinevatel liikmesriikidel peaks olema erinev keskpika perioodi eesmärk, et võtta arvesse majanduse ja eelarveseisundi erinevusi ning arenguid, samuti riigi rahanduse stabiilsuse fiskaalriske, arvestades samuti prognoositavaid demograafilisi muutusi.

Võttes arvesse iga liikmesriigi majanduse tunnusjooni, teeb nõukogu ettepaneku arendada välja sellised keskpika perioodi eesmärgid, mis on suunatud kolmekordse eesmärgi saavutamisele. Esiteks peaksid nad nägema ette kindlusvaru seoses 3% puudujäägi kontrollväärtusega. Samuti peaksid nad tagama kiire arengu jätkusuutlikkuse suunas. Seda kõike arvestades peaksid nad varuma eelarvelist tegutsemisruumi, võttes eelkõige arvesse riiklike investeeringute tegemise vajadust.

Keskpika perioodi eesmäärke tuleks diferentseerida ning need võivad eri liikmesriikide puhul tasakaalulähedasest või ülejäägilisest eelarveseisundist kõrvale kalduda nende võla suhte ja potentsiaalse majanduskasvu alusel, samas tuleks kontrollväärtuse piires, milleks on 3% SKTst, säilitada piisav varu. Euroala riikide ja vahetuskursimehhanismiga ühinenud riikide keskpika perioodi tsükliliselt korrigeeritud eelarveseisundi vahemik peaks olema, arvestamata ühekordsete ja ajutiste meetmete tulemit, madala võlaga/suure potentsiaalse majanduskasvuga riikide puhul kuni -1% SKTst ning suure võlaga/madala potentsiaalse majanduskasvuga riikide puhul tasakaal või ülejääk.

Riigi rahanduse pikaajalist stabiilsust peaks toetama võla suhte lähendamine usaldusväärsele tasemele.

Bilansiväliseid kohustusi (seoses vananeva elanikkonnaga seotud suurenevate kuludega) peaks arvesse võtma niipea, kui kriteeriumid ja kord on nõukogu poolt asjakohaselt määratud ja heaks kiidetud. 2006. aasta lõpuks peaks komisjon esitama ettekande saavutatud arengust analüüsi täiendamise alal selliste bilansiväliste kohustuste kaasamise meetodikas.

Nõukogu rõhutab siiski, et ei saa oodata, et fiskaalpoliitika vastaks lühikese aja jooksul täielikult rahvastiku vananemise struktuursele mõjule ja kutsub liikmesriike üles jätkama oma jõupingutusi rahvastiku vananemise, kõrgema tööhõive ja osalemise alaste struktuurireformide rakendamisel.

Keskpika perioodi eelarveeesmärgid tuleks läbi vaadata pärast reformi põhiosa rakendamist ning kindlasti iga nelja aasta tagant, et võtta arvesse valitsemissektori võlga, majanduse kasvupotentsiaali ja rahanduse jätkusuutlikkust.

2.2. Keskpika perioodi eesmärgi kohandamiskava

Nõukogu leiab, et majanduse taastumise perioodidel tuleks tsükli jooksul saavutada sümmeetrilisem lähenemine fiskaalpoliitikale eelarvedistsipliini parandamise kaudu, eesmärgiga vältida tsükliisoodumuslikke poliitikaid ja järk-järgult jõuda keskpika perioodi eesmärgini, et tulla toime majanduslangusega ja valitsemissektori võla vähendamisega rahuldavas tempos ning seeläbi toetada riigi rahanduse pikaajalist stabiilsust.

Liikmesriigid peaksid Euroopa tasemel kohustuma headel aegadel oma eelarveid kindlustama. Ettenägematute lisatulude kasutamine on vaid prognoositav eelarvepuudujäägi ja võla vähendamise võimalus.

Liikmesriigid, kes ei ole veel saavutanud oma keskpika perioodi eesmärke, peaksid võtma meetmeid, et saavutada need majandustsükli jooksul. Kohandamine peaks olema aktiivsem headel aegadel; see võib olla piiratum halbadel aegadel. Keskpika perioodi eesmärkide saavutamiseks peaksid euroalas olevad või vahetuskursimehhanismiga (ERM-II) ühinenud liikmesriigid tegema jõupingutusi iga-aastase korrigeerimise saavutamiseks tsükiliselt korrigeeritud suuruses 0,5% sisemajanduse kogutoodangust, arvestamata ühekordsete meetmete tulemit ja muid ajutisi meetmeid. "Head ajad" on määratletud kui perioodid, mil toodang ületab oma potentsiaalse taseme, võttes arvesse maksude paindlikkust.

Liikmesriigid, mis ei järgi nõutavat kohandamiskava, selgitavad kõrvalekaldumise põhjusi iga-aastasel stabiilsus/lähenemisprogrammide ajakohastamisel. Komisjon annab poliitilisi nõuandeid toetamiseks liikmesriike nende kohandamiskava elluviimisel. Sellised poliitilised nõuanded asendatakse varase hoiatusega kooskõlas põhiseadusega niipea kui see hakkab kehtima.

2.3. Struktuurireformidega arvestamine

Nõukogu nõustub, et edendades pakti kasvule orienteeritud iseloomu, võetakse arvesse struktuurireforme, kui määratletakse keskpika perioodi eesmärkide kohandamiskava liikmesriikidele, kes ei ole neid eesmärke veel saavutanud ning ajutiste kõrvalekallete lubamiseks riikide puhul, kes on juba eesmärgi saavutanud, selgesti mõistes, et tuleb garanteerida kindlusvaru SKT puudujäägi 3%-lise kontrollväärtuse tagamiseks, ning et eelarveseisund saavutab loodetavad keskpika perioodi eesmärgid programmi tähtaja jooksul.

Arvesse võetakse ainult suuremaid reforme, millel on otsene pikaajaline kulusid säästev mõju, kaasa arvatud potentsiaalset majanduskasvu suurendav mõju, ja seetõttu tõeline positiivne mõju riigi rahanduse pikaajalisele stabiilsusele. Stabiilsus/lähenemisprogrammide iga-aastase kaasajastamise raames oleks vaja esitada nende reformide üksikasjalikud kulude-tulude analüüsid eelarve seisukohalt.

Need ettepanekud tuleks sisse viia määrusesse 1466/97.

Lisaks sellele peab nõukogu silmas, et stabiilsuse ja kasvu pakti eelarveeesmärkide austamine ei tohiks takistada struktuurireformide läbiviimist, mis üheselt parandab riigi rahanduse pikaajalist stabiilsust. Nõukogu tunnistab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata pensionireformidele, mis viivad sisse mitme sambaga süsteemi, mis sisaldab kohustuslikku, täielikult fondidel põhinevat sammast. Kuigi selliste reformide rakendamise perioodil halveneb lühiajaliselt eelarveseisund, paraneb selgelt riigi rahanduse pikaajaline stabiilsus. Seetõttu nõukogu nõustub, et liikmesriikidel, kes rakendavad sellist reformi, võiks lubada keskpika perioodi eesmärkide kohandamiskavast või keskpika perioodi eesmärkidest endist kõrvale kalduda. Kõrvalekalle keskpika perioodi eesmärgist peaks peegeldama riiklikult hallatava pensionisamba reformimise netomaksumust, eeldusel et kõrvalekalle on ajutise iseloomuga ja säilib kontrollväärtuse vajalik kindlusvaru.

3. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise täiustamine

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peaks jääma lihtsaks, läbipaistvaks ja õiglaseks. Sellest hoolimata näitab viimaste aastate kogemus, et kõnealuse menetluse rakendamisel saab paljutki parandada.

Juhtivaks põhimõtteks selle menetluse rakendamisel on ülemäärase eelarvepuudujäägi viivitamata korrigeerimine.

Nõukogu rõhutab, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse eesmärk on pigem abistada kui karistada ja seega on sihiks motiveerida liikmesriike tõhustatud järelevalve, vastastikuse toetuse ja surve kaudu eelarvedistsipliini järgima. Lisaks sellele tuleks ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisel selgelt eristada poliitilisi vigu prognoosimisel tehtud vigadest. Kui liikmesriik sellest hoolimata ei järgi talle ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames antud soovitusi, on nõukogul õigus mõjusalt rakendada asjakohaseid ettenähtud sanktsioone.

3.1. Komisjoni ettekande koostamine artikkel 104 lõike 3 kohaselt

Asutamislepingu artikkel 104 lõikes 1 nimetatud ülemääraste riigieelarvepuudujääkide vältimiseks komisjoni poolt ta enda jälgimistegevuse põhjal asutamislepingu artikkel 104 lõike 3 kohaselt koostatud ettekanded on aluseks majandus- ja rahanduskomitee arvamusele, sellele järgnevale komisjoni hinnangule ning lõpuks ka nõukogu otsusele ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta ja samuti nõukogu soovitudele, mis muuhulgas käsitlevad ka puudujäägi korrigeerimise tähtpäevi.

Nõukogu ja komisjon on otsustanud säilitada kontrollväärtustena 3% ja 60% sisemajanduse kogutoodangust, mida aluseks võttes jälgitakse liikmesriikide eelarveseisundi arengut ja valitsemissektori võla suhet sisemajanduse kogutoodangusse. Komisjon koostab alati ettekande asutamislepingu artikkel 104 lõike 3 alusel. Komisjon teeb oma ettekandes kindlaks, kas on võimalik kohaldada mõnda artikli 104 lõike 2 punktides a ja b vastavateks juhtudeks ette nähtud erandit. Seejärel teeb nõukogu ettepanekuid nimetatud erandite läbivaatamise või nende ulatuse täpsustamise kohta.

Asutamislepingus ettenähtu kohaselt võtab komisjon ettekandes arvesse ka seda, kas liikmesriigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületab valitsemissektori investeerimiskulutusi, samuti kõiki muid asjakohaseid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisundit. Seejärel teeb nõukogu ettepanekuid "muude asjakohaste tegurite" mõiste täpsustamiseks.

3.2. Puudujäägi kontrollväärtuse "erandlik ja ajutine" ületamine

Asutamislepingu artikli 104 lõike 2 punkti a teises taandes sätestatakse erand juhuks, kui kontrollväärtuse ületamine on vaid erandlik ja ajutine ning kui riigivõla suhe sisemajanduse kogutoodangusse jääb ligilähedaseks kontrollväärtusele.

Kuna nimetatud erandile toetumiseks peab suhe jääma alati ligilähedaseks kontrollväärtusele, määratletakse määruses 1467/97 juhud, millal peetakse kontrollväärtuse ületanud puudujääki erandlikuks ja ajutiseks: puudujääki peetakse erandlikuks, kui selle põhjustab asjassepuutuva liikmesriigi kontrolli alt väljas olev ebatavaline sündmus, mis avaldab tõsist mõju valitsemissektori finantsseisundile, või selle põhjustab tõsine majanduslik surutis. Puudujääki peetakse ajutiseks, kui komisjoni esitatud eelarveprognosid osutavad, et puudujääk langeb pärast ebatavalise sündmuse või tõsise majandusliku surutise lõppu alla kontrollväärtuse.

Samas on ka majandusliku surutise mõiste määratletud kui reaalse SKT vähenemine tavaliselt vähemalt 2% aastas. Lisaks sellele – kui reaalne SKT on vähenenud alla 2% aastas, lubatakse määruses 1467/97 nõukogul otsustada, et ülemäärast eelarvepuudujääki ei eksisteeri, kui on olemas edasist toetavat tõendusmaterjali, mis tõendab eelkõige surutise äkilisust või kogunenud toodangukaotuse suhet eelnenud suundumustega.

Nõukogu leiab, et määruse 1467/97 artikli 2 lõikes 2 antud ja praegu kehtiv "tõsise majandusliku surutise" määratlus on liialt piirav. Nõukogu leiab, et määruse 1467/97 artikli 2 lõikeid 2 ja 3 tuleb muuta, et nii komisjon kui nõukogu võivad ülemäärase puudujäägi hindamisel ja selle olemasolu kindlaksmääramisel vastavalt asutamislepingu artikli 104 lõigetele 3–6 pidada kontrollväärtuse ületamist erandlikuks ka siis, kui see tuleneb negatiivsest majanduskasvu määrast või perioodide jooksul kogunenud toodangukaotusest, mis on põhjustatud pikaajalisest kasvupotentsiaali suhtes väga madalast kasvumäärast.

3.3. "Kõik muud asjassepuutuvad tegurid"

Asutamislepingu artikli 104 lõikes 3 nõutakse, et eelarvedistsipliini järgimise kriteeriumite mittetäitmist käsitleva ettekande koostamisel võtab komisjon "arvesse ka seda, kas eelarvepuudujääk ületab riigi investeerimiskulutused, samuti kõiki muid asjassepuutuvaid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisundit". Tasakaalustatud üldhinnang peab sisaldama kõiki nimetatud tegureid.

Nõukogu rõhutab, et "muude asjassepuutuvate tegurite" arvestamisel, mille abil võetakse vastu otsus ülemäärase puudujäägi olemasolu kohta (artikli 104 lõiked 4, 5 ja 6), peab täielikult järgima üldpõhimõtet, et enne kui muid asjassepuutuvaid tegureid arvesse võetakse, oleks kontrollväärtuse ületamine ajutine ja puudujääk ligilähedane kontrollväärtusele.

Nõukogu leiab, et tuleb täpsustada "kõikide muude asjassepuutuvate tegurite" arvestamise raamistikku. Artikli 104 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni ettekanne peaks asjakohaselt kajastama arenguid keskmise pikkusega majandusperioodi jooksul (eelkõige potentsiaalse majanduskasvu, valitsevate tsükliliste tingimuste, Lissaboni strateegia põhimõtete ning uurimis- ja arendustegevuse arendamise põhimõtete rakendamise osas) ning arenguid keskmise pikkusega eelarveperioodi jooksul (eelkõige "headel aegadel" riigi rahanduse stabiliseerimiseks võetud meetmete, riigivõla jätkusuutlikkuse, riiklike investeringute ja riigi rahanduse üldise kvaliteedi osas). Lisaks sellele pööratakse asjakohast tähelepanu ka kõikidele teistele teguritele, mis on asjaomase liikmesriigi arvates olulised, et põhjalikult ja kvalitatiivselt hinnata kontrollväärtuse ületamist. Selles kontekstis võetakse eelkõige arvesse eelarve konsolideerimisel tehud jõupingutusi rahvusvahelise solidaarsuse edendamiseks ja Euroopa poliitiliste eesmärkide saavutamiseks tehtud kõrgetasemeliste finantspanuste suurendamisel või säilitamisel, eelkõige Euroopa ühendamist, kui sellel on kahjulik mõju liikmesriigi majanduskasvule või maksukoormale.

Seejuures ei pea järgima Maastrichti lepingus sätestatud puudujäägi kontrollväärtuse (mis saadakse teatud eelarvepunktide väljajätmise kaudu) uut määratlust.

Kui nõukogu on teinud artikli 104 lõike 6 alusel otsuse, et liikmesriigis eksisteerib ülemäärane eelarvepuudujääk, võetakse "muid asjassepuutuvaid tegureid" arvesse ka artiklis 104 sätestatud järgnevates menetlustoimingutes. Siiski ei arvestata nimetatud teguritega artikli 104 lõike 12 kohaldamisel, st kui nõukogu võtab vastu otsuse selle kohta, kas liikmesriik on korrigeerinud oma ülemäärase puudujäägi.

Need ettepanekud tuleks sisse viia määrusesse 1467/97.

3.4. Süstemaatiliste pensionireformide arvesse võtmine

Nõukogu on nõus, et hoolikalt tuleb kaaluda kontrollväärtuse mõningast ületamist, mis kajastab selliste pensionireformide rakendamist, millega võetakse kasutusele mitmesambaline, kohustuslikku ja fondidel põhinevat sammast hõlmav pensionisüsteem. Kuigi selliste reformide elluviimisel eelarveseisund lühiajaliselt halveneb, paraneb selgelt riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus.

Komisjon ja nõukogu võtavad ülemäärase puudujäägi menetluse raames tehtud eelarvehinnangutes asjakohaselt arvesse nimetatud reformide elluviimist.

Eelkõige hindavad komisjon ja nõukogu artikli 104 lõike 12 kohaselt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse puudujääginäitajate arenguid ülemäärase puudujäägi korrigeerimise kindlakstegemisel ning arvestavad samas riiklikult hallatava samba reformimise netomaksumust. Reformi netomaksumuse arvestamisel lähtutakse sellest, et seda kohaldatakse esimese viie aasta jooksul pärast hetke, kui liikmesriik viis sisse kohustusliku, fondidel põhineva süsteemi, või viie aasta jooksul pärast aastat 2004 nende riikide suhtes, kes nimetatud süsteemi juba kasutavad. Lisaks sellele on nimetatud maksumusega arvestamine regressiivne, st viie aasta jooksul võetakse arvesse 100, 80, 60, 40 ja 20 protsenti riiklikult hallatava samba reformimise netomaksumusest.

3.5. Ulatuslikum võlgade ja jätkusuutlikkusega arvestamine

Kooskõlas asutamislepinguga peab komisjon kontrollima eelarvedistsipliini järgimist nii eelarvepuudujäägi kui ka võla kriteeriumi alusel. Nõukogu on nõus, et rohkem tähelepanu peaks pöörama võlgadele ja jätkusuutlikkusele, ning rõhutab veelkord vajadust vähendada rahuldavat tempot järgides riigivõlga väiksemaks kui 60% sisemajanduse kogutoodangust, arvestades siinjuures makromajanduslike tingimustega. Mida suurem on liikmesriikide riigivõlgade suhe sisemajanduse kogutoodangusse, seda suuremad peavad olema jõupingutused nimetatud võla kiireks vähendamiseks.

Nõukogu leiab, et võlgade jälgimise raamistikku tuleb tugevdada, kohaldades selleks riigivõla suhte kvalitatiivseks kirjeldamiseks põhimõtet, mille kohaselt nimetatud suhe peab "vähemena piisavalt ning lähenema kontrollväärtusele rahuldava kiirusega"; võttes arvesse ka makromajanduslikke tingimusi ja võla dünaamikat, sealhulgas edusamme primaarülejääkide piisava taseme saavutamiseks ja muid koguvõla vähendamiseks võetud meetmeid ning võlahaldusstrateegiaid. Nõukogu koostab kontrollväärtuse ületanud riikidele oma soovitusel võla dünaamika kohta, mis viiakse sisse stabiilsus- ja lähenemisprogramme käsitlevatesse nõukogu arvamustesse.

Kehtivatesse määrustesse ei ole vaja sellekohaseid muudatusi teha.

3.6. Tähtaja pikendamine tõhusate meetmete võtmiseks

Nõukogu on arvamisel, et aega artikli 104 lõike 6 kohase otsuse vastuvõtmiseks ülemäärase eelarvepuudujäägi eksisteerimise osas tuleks pikendada kolmelt kuult neljale kuule pärast fiskaalteatise tähtaega. Lisaks sellele on nõukogu arvamisel, et aega tõhusate meetmete võtmiseks, järgides artikli 104 lõike 7 soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks, võiks pikendada neljalt kuult kuue kuuni, et lubada liikmesriikidel paremini kujundada riikliku eelarvemenetluse meetmeid, ning arendada välja meetmete liigendatud kogum. See võiks hõlbustada parandatud struktuurimeetmete (vastandina ajutistele meetmetele) võtmist. Pikemate tähtaegade korral oleks võimalik arvesse võtta komisjoni ajakohastatud prognoosi, nii et võetud meetmeid ja kasvutingimuste olulisi muutusi, mis võiksid õigustada tähtaegade pikendamist, saaks koos hinnata. Samadel põhjustel tuleks tähtaega, mille jooksul nõukogu peaks artikli 104 lõike 8 alusel langetatud otsust kohaldama artikli 104 lõiget 9, pikendada ühelt kuult kahele kuule, ning artikli 104 lõikes 9 ette nähtud kahekuulist tähtaega pikendada neljale kuule.

Kõnealused ettepanekud tingivad muudatuste tegemist määruse 1467/97 asjaomastesse artiklitesse.

3.7. Esialgne tähtaeg ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks

Nõukogu on arvamisel, et reeglina peaks ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaeg olema aasta pärast selle kindlakstegemist ja seega peaks seda tavaliselt korrigeerima teisel aastal pärast selle ilmumist. Nõukogu nõustub siiski et asjaolud, mida tuleb arvesse võtta ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise esialgse tähtaja määramisel, peaksid olema paremini määratletud ning need peaksid eelkõige sisaldama kõikide artikli 104 lõike 3 kohases ettekandes osutatud näitajate üldhinnangut.

Kriteeriumiks on, et ülemäärase eelarvepuudujäägiga riigid peavad minimaalselt püüdma saavutada aasta jooksul tsükliliselt korrigeeritud eelarveseisundi vähemalt 0,5 protsendipunkti SKTst arvestamata ühekordsete meetmete tulemit ning ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise esialgne tähtaeg peaks olema määratud seda minimaalset pürgimust arvesse võttes. Kui kõnealune pürgimus tundub piisav, et korrigeerida ülemäärast eelarvepuudujääki selle kindlakstegemisele järgneval aastal, ei ole sellest pikemat tähtaega vaja määrata.

Nõukogu on siiski nõus, et teatud eritingimustel võiks ülemäärase puudujäägi korrigeerimise esialgset tähtaega ühe aasta võrra pikendada, st teisele aastale alates selle kindlakstegemisest, ning seega tuleks see likvideerida kolmandal aastal pärast selle esinemist. Eritingimuste esinemise kindlakstegemisel võetakse arvesse artikli 104 lõike 3 kohases ettekandes osutatud näitajate tasakaalustatud üldhinnangut.

Esialgne tähtaeg sätestatakse piiramata süsteemseid pensionireforme ning uutele ja tulevastele liikmesriikidele tähtaegade kohaldamist.

3.8. Puudujäägi korrigeerimise tähtaegade ülevaatamine

Nõukogu nõustub, et ülemäärase puudujäägi korrigeerimise tähtaegu võidakse üle vaadata ja pikendada, kui ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ajal ilmnevad ootamatud majanduslikud kõrvalekalded, millel on eelarvele väga suur kahjulik mõju. Asutamislepingu artikli 104 lõike 7 alusel on võimalik soovitus või artikli 104 lõike 9 alusel teatamist korrata ning seda võimalust tuleks kasutada, kui asjaomane liikmesriik on võtnud tõhusaid meetmeid kooskõlas esialgse soovitusel või teatamisega. See peab olema täpsustatud määruses 1467/97.

Liikmesriigid peavad tõendama, et nad on vastavalt soovitustele võtnud tõhusaid meetmeid. Juhul kui eelnevate soovitusel tulemusena võeti tõhusaid meetmeid ning kui ettenägematud majanduskasvu arengud õigustavad ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tähtaegade uut läbivaatamist, ei minda edasi menetluse järgmise etappi. Ettenägematud majanduskasvu arenguid hinnatakse nõukogu soovitusel sisalduva kasvuprognosi põhjal.